

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

IV. Et invenietis Infantem pannis involutum. Lucæ 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

In Natali Domini, Sermo IV. 97

bus labor, cuius spiritualis intentio est; quandoquidem & eos qui pro vi-
ctu corporis, corporali urgente necessitate laborant, suo dignantur allo-
quio, & alloquio tam felici. Nimirum humanam in eis agnoscunt or-
dinationem, qua constituit Deus ut in sudore vultus sui vescatur Adam
pane suo^k.

*Ad eò placent
Angelis labor
& vigilia.*

k Gen. 3. d

Obsecro vos dilectissimi, considerate diligentius quantum fecerit
DEUS pro vestra exhortatione & salute, ne infructuosus inveniatur in
vobis sermo tam vivus & efficax, sermo fidelis, & omni acceptione di-
gnus, sermo non tam oris quam operis. Putatis, Fratres, parum mihi
molestum esse, si hoc ipsum verbum quod nunc loquor ad vos, vacuum
& sine aliqua utilitate deperire in cordibus vestris nossem? Et quis sum
ego, aut quis est hic sermo meus? Si hunc tantillum vocis laborem inuti-
lem esse doleret homo pusillus, imo & nihili: quam iustius indignabi-
tur Dominus maiestatis, si tantam eius operam nostram aut duritiam aut ne-
gligentiam contingat evacuari? Avertat hoc à servulis suis, qui pro eorum
salute induere dignatus est formam servi, unigenitus Dei Patris, qui est
super omnia Deus benedictus in saecula, Amen.

*Christi labores
in hominis sa-
lute frustrari
quam mole-
stum Deo.*

IN NATALI DOMINI.

SERMO IV.

Et invenietis Infantem pannis involutum &c. Luc. 2:

Agnosce, Fratres dilectissimi, quanta sit hodierna solemnitas: cui
& dies brevis, & terrae angusta est latitudo, loco pariter & tempore
dilatatur. Noctem praecipuat, caelum replet ante quam terram. Nox
enim ut dies illuminata est, cum intempestae noctis hora pastores circum-
fulsit lux nova de caelo. Et ut noveritis quo in loco solemnitatis huius
ceperint gaudia celebrari quod jam Angelis erat, futurum omni populo
gaudium evangelizatur: sed confestim adest divinis personans laudibus
coelestis exercitus multitudo. Hinc est quod solennis ducitur nox ista
praeter ceteris, in psalmis, hymnis & canticis spiritualibus: & his potissi-
mum in vigiliis sine ulla haesitatione credendum est, coelestes illos princi-
pes praevinire coniunctos psallentibus, in medio juvenularum tympani-
striaum. Sed quam multa hodie gemmis & auro fulgent altaria, quan-
ti ubique pallis parietes adornantur! Putes ad haec divertent Angeli,
& pannosos homines declinabunt? Si ita est, cur pastoribus ovium ma-
gis apparere quam terrae regibus, quam sacerdotibus templi? Cur & ipse
Salvator, cuius est aurum pariter & argentum, sacram in corpore suo de-
dicat paupertatem? Aut certe, cur paupertas ipsa tam sollicitè enarratur
ab Angelo? Neque enim sine certi ratione mysterii pannis Salvator ob-

*Uti hic, sic
& alibi per-
stringit ni-
mium Tem-
plorum &
altarium
cultum.
videt Apolog.
ad Guilielm.*

Sermones S. Bernardi.

N

volvitur.

- Abb. Tom. IV. pag. 39.* & *ibidem NOTAS.* *Luc. 2. b* volvitur, & ponitur in præsepio, quando id manifeste in signum nobis commendatur ab Angelo. Hoc, inquit ^a, vobis signum: Invenietis Infantem pannis involutum. In signum positi sunt panni tui Domine JESU, sed in signum cui à multis usque hodie contradicitur. Multi quippe vocati, sed non multi electi, & ideo nec signati. Agnosco certè, agnosco JESUM magnum Sacerdotem sordidis opertum vestibus, dum altercatur cum diabolo. Scientibus scripturas loquor, & quibus non ignota est prophetica visio ^b Zachariæ. Ubi verò exaltatum est Caput nostrum super inimicos nostros, ex hoc planè mutavit vestem, decorem induit, amictus lumine sicut vestimento: exemplum dedit nobis, ut & nos eadè faciamus. Utilior siquidem in conflictu lorica ferrea, quàm stola lineæ, licet oneri sit illa, hæc honori. Erit cum & membra sequentur Caput, ut corpus jam universum uno psallat spiritu, & dicat ^c: Conscidisti sacco meum, & circumdedisti me lætitia.
- Invenietis*, inquit ^d, *infantem pannis involutum, & positum in præsepio* ^d. Et post pauca: *Venerunt* (ait Evangelista) *festinantes, & invenerunt Mariam, & Joseph, & Infantem positum in præsepio*. Quid est quod sola ab Angelo commendari videtur humilitas, nec tamen sola à pastoribus inveniri? Fortè specialius commendat Angelus humilitatem: quia ruentibus cæteris per superbiam, ipse in humilitate stetit. Aut propterea certè cœlitus annunciatur humilitas, quòd hæc quasi propria virtus divinæ exhibenda sit maiestati. Sola tamen non potuit inveniri, quia semper gratia datur humilibus. Invenerunt ergo Mariam, & Joseph, & Infantem positum in præsepio. Sicut enim Salvatoris infantia manifestam præterdit humilitatem, sic per Virginem continentia, justitia per Joseph virum justum, cuius laus est in Evangelio, non incongruè designatur. Sane continentiam deberi carni quis nesciat? Justitia verò virtus est quod suum est cuique tribuens, & hæc erga proximos est necessaria. Porro humilitas Deo nos reconciliat, Deo facit esse subiectos, Deo placet in nobis, sicut ait Virgo beata: *Respexit Deus humilitatem ancillæ suæ* ^e. Itaque qui fornicatur, peccat in corpus suum: qui iniuriosus est, in proximum: qui extollitur & inflatur, in Deum. Fornicator semetipsum dehonestat, iniuriosus molestat proximum: elatus quod in se est Deum inhonorat. *Gloriam meam*, Dominus ait ^f, *alteri non dabo*: & superbus, Ego, inquit, mihi eam (licet non dederis) usurpabo. Nec enim placet ei Angelica distributio, dans *gloriam Deo, pacem hominibus*. Non ergo colit Deum, sed adversus eum extollitur impius planè & infidelis. Quæ est enim pietas, nisi cultus Dei? Quis verò Deum colit, nisi qui voluntati ei subiectus est, & sicut oculi fervorum in manibus Dominorum suorum, sic oculi cordis eius ad Dominum Deum suum?
- Ut ergo

Humilitas in Christo nato, Continentia in Virgine, Justitia in Josepho commendatur.

e Luc. 1. e Superbus peccat in Deum.

f Esaiæ 42. b

In Natali Domini, Sermo IV. 99

Ut ergo inveniatur in nobis semper Maria, & Joseph, & Infans positus in præsepio: sobriè & iustè & piè vivamus in hoc sæculo. Propter hoc enim apparuit gratia erudiens nos & per hoc quoque illius gloria apparebit. Sic enim habes ^g: Apparuit gratia Dei omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè & iustè & piè vivamus in hoc sæculo, expectantes beatam spem, & adventum gloriae magni Dei. Apparuit in parvulo gratia ad eruditionem. Sed hic erit magnus, sicut de eo Gabriel locutus est ^h: & quos parvulus erudierit ad humilitatem cordis & mansuetudinem, magnificabit postmodum & glorificabit magnus & gloriosus adveniens Iesus Christus Dominus noster.

IN NATALI DOMINI.

SERMO V.

Benedictus Deus & pater Domini nostri Iesu Christi, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra a.

Benedictus, qui propter nimiam charitatem suam qua dilexit nos, Filium suum dilectum, in quo ei bene complacuit, misit: per quem reconciliati pacem habemus ad eum, ut idem sit nobis reconciliationis huius & mediator & obfès. Non est quod vereamur, Fratres mei, sub tanto mediatore, non est quod de tam fido obside dubitemus. Sed qualis mediator est, inquires, qui in stabulo nascitur, in præsepio ponitur, pannis involvitur sicut cæteri, plorat ut cæteri: denique infans iacet ut cæteri consueverunt? magnus planè mediator est etiam in his omnibus, quæ ad pacem sunt, non perfunctoriè, sed efficaciter quærrens. Infans quidem est, sed verbum infans, cuius ne ipsa quidem infantia tacet, *Consolamini, consolamini, dicit Dominus Deus vester* ^b, dicit hoc Emanuel vobiscum ^b *Esa. 47, a* Deus. Clamat hoc stabulum, clamat præsepe, clamant lachrymæ, clamant panni. Clamat stabulum curando sese homini qui in latrones incidit ^c, præparari. Clamat præsepe, eidem homini, qui jumentis comparatus fuerat ^d, pabulum ministrari. Clamant lachrymæ, clamant panni eiusdem ipsius cruenta jam vulnera ablui & detergi. Siquidem nullo horum Christus eguit; nihil horum illi propter se, magis autem omnia propter electos. *Verebuntur filium meum*, ait Pater misericordiarum ^e. *Matth. 21.* Verum id quidem Domine, reverentur eum: sed qui? Non planè Judæi, ad quod missus: sed electi propter quos missus.

Reveremur eum nos in præsepio, reveremur in patibulo, reveremur in sepulchro. Devotè suscipimus tenerum propter nos, cruentum propter